

Αριθμός 1239/2011

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Α` ΠΟΙΝΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΚΟΠΩΝ

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Δημήτριο Κόμη, Προεδρεύοντα Αρεοπαγίτη, Αντώνιο Ζευγώλη, Ερωτόκριτο Καλούδη - Εισηγητή, Μιλτιάδη Σπυρόπουλο και Αργύριο Σταυράκη, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του στις 20 Ιουλίου 2011, με την παρουσία του Αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου Ιωάννη Τζαγκουρνή και της Γραμματέως Αικατερίνης Φωτοπούλου, για να δικάσει την αίτηση της αναιρεσείουσας-κατηγορουμένης, κατοίκου, που εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της Αντώνιο Ανσάλντο, για αναίρεση της υπ` αριθ.9259/2010 απόφασεως του Τριμελούς Εφετείου Αθηνών.

Με πολιτικώς ενάγουσα την, κάτοικο, η οποία εκπροσωπήθηκε από τους πληρεξουσίου δικηγόρους της Εμμανουήλ Γιαννακάκη και Δέσποινα Λασκαρίδου.

Το Τριμελές Εφετείο Αθηνών με την ως άνω απόφασή του διέταξε όσα λεπτομερώς αναφέρονται σ` αυτή, και η αναιρεσείουσα-κατηγορούμενη ζητεί την αναίρεση αυτής, για τους λόγους που αναφέρονται στην από 20 Δεκεμβρίου 2010 αίτησή της αναίρεσεως, η οποία καταχωρίστηκε στο οικείο πινάκιο με τον αριθμό 145/2011.

Αφού άκουσε Τους πληρεξουσίου δικηγόρους των διαδίκων, που ζήτησαν όσα αναφέρονται στα σχετικά πρακτικά και τον Αντεισαγγελέα, που πρότεινε να απορριφθεί η προκείμενη αίτηση αναίρεσης.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Σύμφωνα με το άρθρο 66 παρ.1 του ν.2121/1993 για την πνευματική ιδιοκτησία, συγγενικά δικαιώματα και πολιτιστικά θέματα, όποιος χωρίς δικαίωμα και κατά παράβαση του παρόντος νόμου.....εγγράφει, αναπαράγει στο πρωτότυπο...θέτει σε κυκλοφορία ή κατέχει με σκοπό θέσης σε κυκλοφορία....και γενικά εκμεταλλεύεται έργο που είναι αντικείμενο πνευματικής ιδιοκτησίας....τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός έτους και χρηματική ποινή 1 έως 5 εκατομμυρίων δραχμών. Σύμφωνα δε με το άρθρο 2 παρ.1 του ίδιου νόμου, ως έργο νοείται κάθε πρωτότυπο πνευματικό δημιούργημα λόγου, τέχνης ή επιστήμης, που εκφράζεται με οποιαδήποτε μορφή.

Συνεπώς, η πρωτοτυπία αποτελεί βασική προϋπόθεση της προστασίας του νόμου, ο οποίος όμως - με εξαίρεση τα προγράμματα ηλεκτρονικών υπολογιστών (άρθρο 2 παρ.3 εδ.δ` ν.2121/1993)- δεν δίνει ορισμό αυτής-της πρωτοτυπίας- αλλά αφήνει στην επιστήμη και στη νομολογία τον προσδιορισμό της έννοιάς της. Βασικό δε κριτήριο είναι η προσωπική συμβολή, χάρη στην οποία το έργο παρουσιάζει μια ατομική ιδιομορφία ή ένα ελάχιστο όριο "δημιουργικού ύψους", έτσι ώστε να ξεχωρίζει και να διαφοροποιείται από τα έργα της καθημερινότητας ή από άλλα παρεμφερή γνωστά έργα. Εξάλλου, η καταδικαστική απόφαση έχει την από τις διατάξεις των άρθρων 93 παρ.3 του Συντάγματος και 139 του ΚΠοινΔ απαιτούμενη ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, η έλλειψη της οποίας ιδρύει τον από το άρθρο 510 παρ.1 στοιχ.Δ` του ΚΠοινΔ λόγο αναίρεσης, όταν

περιέχονται σ' αυτήν με πληρότητα τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν από την αποδεικτική διαδικασία και συγκροτούν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του εγκλήματος για το οποίο καταδικάστηκε ο κατηγορούμενος, οι αποδείξεις που τα θεμελίωσαν και οι σκέψεις υπαγωγής τους στις ουσιαστικές ποινικές διατάξεις που εφαρμόστηκαν. Στην προκειμένη περίπτωση, το Τριμελές Εφετείο Αθηνών, που δίκασε κατ' έφεση, με την προσβαλλόμενη απόφαση, όπως προκύπτει από το σκεπτικό σε συνδυασμό με το διατακτικό της, δέχτηκε ότι από τα αποδεικτικά μέσα που γενικά και κατ' είδος αναφέρει (χωρίς όρκο κατάθεση της πολιτικώς ενάγουσας, ένορκες καταθέσεις μαρτύρων κατηγορίας και υπεράσπισης, τα έγγραφα που αναγνώσθηκαν και την απολογία της κατηγορούμενης) αποδείχθηκαν, κατά την αναιρετικώς ανέλεγκτη περί τα πράγματα κρίση του, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: "Η πολιτικώς ενάγουσα (η οποία) έχει σπουδάσει τέχνες... και είναι κάτοχος μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών....είναι σχεδιάστρια επίπλων και ποικίλων χρηστικών και διακοσμητικών αντικειμένων, όπως φωτιστικών, καθρεφτών, κηροπήγιων, βάζων κ.λπ....τα οποία κατασκευάζονται βάσει των σχεδίων της και κάτω από την καθοδήγηση της (και) φέρουν την ένδειξη D.K., δηλαδή τα λατινικά αρχικά του ονόματός της, ώστε να υποδηλώνεται ο σχεδιασμός τους από αυτή....και τα πωλεί μέσω του καταστήματος που διατηρεί στην οδό ... στο ... πωλώντας αυτά σε ξενοδοχεία, διαφημιστικές εταιρίες, τράπεζες κ.λπ. Η κατηγορούμενη (η οποία) διατηρεί εργαστήριο κεραμικής στην οδό ... στοκατόπιν προφορικής σύμβασης, η οποία καταρτίστηκε μεταξύ των διαδίκων το Μάιο του έτους 2003, ανέλαβε την υποχρέωση να κατασκευάζει έναντι αμοιβής για λογαριασμό της πολ. ενάγουσας και βάσει σχεδίων της βάσεις για φωτιστικά, βάζα, κηροπήγια κ.λπ. κεραμικά από πηλό-μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται και τα πιο κάτω αντικείμενα- που η κατηγορούμενη από πρόθεση στην Αθήνα, κατά το χρονικό διάστημα από 15 Σεπτεμβρίου 2003 μέχρι 14 Μαΐου 2004, με περισσότερες από μία πράξεις που συνιστούν εξακολούθηση του ίδιου εγκλήματος, όλως αυθαίρετως και παρανόμως, χωρίς άδεια της μηνύτριαςτα αντέγραψε και αναπαρήγαγε, ήτοι Α) δύο πρωτότυπα σχέδια και τη μορφική διάπλαση αυτών (πνευματικά δημιουργήματα) της ως άνω μηνύτριας...και ειδικότερα, δύο σχέδια για φόρμες/βάσεις φωτιστικών με γυαλιστερό φινίρισμα, της πρώτης φόρμας αποτελούμενης από τρεις σφαιροειδείς μορφές κάθετα διατεταγμένες κατά μέγεθος (ξεκινώντας από κάτω η μεγαλύτερη και καταλήγοντας επάνω η μικρότερη), μοντέλο Fig- με κωδικό κατασκευής K4, και της δεύτερης φόρμας σε σχήμα που παραπέμπει στη μορφή ενός σύκου με λαιμό, μοντέλο Towez small-με κωδικό κατασκευής K1, τα οποία (σχέδια) είναι πρωτότυπα, εμφανίζουν δική του πρωτοτυπία και ατομικότητα, γιατί έχουν, μεταξύ άλλων, συγκεκριμένες διαστάσεις, ίδια ατομικότητα και δική τους μορφή (ως προς το σχήμα, το σχέδιο, την εμφάνιση των χαρακτηριστικών και των λεπτομερειών κλπ), ήτοι ιδιαίτερα διακριτικά γνωρίσματα, δια των οποίων ξεχωρίζουν από άλλα παρεμφερή αντικείμενα του ίδιου σκοπού, κατασκευάσματα, κατ' απομίμηση, 24 τεμάχια, από τον ως άνω κωδικό κατασκευής K4, μοντέλο Fig και 80 τεμάχια από τον ως άνω κωδικό κατασκευής K1, μοντέλο Towez big/small....και θέσασα επ' αυτών τον διακριτικό τίτλο του κειμένου στην Απτικής και επι της οδού καταστήματός της ".....", τα πώλησε στην ανώνυμη εταιρία με την επωνυμία "....."....αν και γνώριζε καλώς, ότι τα ανωτέρω έργα είναι πρωτότυπα πνευματικά δημιουργήματα της ανωτέρω μηνύτριας και έργα εφηρμοσμένης τέχνης, προσβάλλοντας τοιουτοτρόπως τα δικαιώματα της ως άνω μηνύτριας επί των ανωτέρω έργων, ως πνευματικής δημιουργού αυτών, καίτοι αυτό απαγορεύεται. και Β) πέντε πρωτότυπα σχέδια και τη μορφική διάπλαση αυτών (πνευματικά δημιουργήματα) της ως άνω μηνύτριας...και ειδικότερα α)βάση/φόρμα φωτιστικού με δύο ανισόμετρες αντεστραμμένες φόρμες, που παραπέμπουν σε σχήμα κώνου με λαιμό, μοντέλο, υπό κωδικό κατασκευής K5, τελικού ύψους 56 εκ., συνολικής διαμέτρου αντικειμένου 27,5 εκ., φινίρισμα γυαλιστερό, β) δύο φόρμες/βάζα, σαν οικογένεια μαζί, με διαφορά ύψους μεταξύ τους 10 εκ., των οποίων το σχήμα παραπέμπει σε δάκρυ, με μακρό λαιμό, μοντέλο CLUB (Η μεγάλη

φόρμα/βάζο ύψους 68 εκ., και μέγιστης διαμέτρου αντικειμένου 15,5 εκ και η μικρή φόρμα/βάζο ύψους 58 εκ. και μέγιστης διαμέτρου αντικειμένου 13 εκ., κωδικός κατασκευής K2B και K2A αντίστοιχα, φινίρισμα γυαλιστερό). γ) Φόρμα/βάζο, που παραπέμπει σε σχήμα αχλαδιού, με μακρύ λαιμό, μοντέλο REAL (κωδικός κατασκευής K8B (μεσαίος), ύψος 49 εκ. και μεγ. Διάμετρος 18 εκ., από οικογένεια τριών (3) βάζων, με διαφορά ύψους μεταξύ τους 10 εκ., το μικρό 39 εκ., 49 μεσαίο και 59 μεγάλο, φινίρισμα γυαλιστερό). δ) Πεπλατημένη σφαιρική φόρμα/βάζο με κοντό λαιμό, μοντέλο STORY, κατασκευάσασα, κατ' απομίμηση, μη επακριβώς προσδιορισθέντα αριθμό εκ των ως άνω αντικειμένων....(εκ των οποίων) άλλα μεν πώλησε στο ξενοδοχείο , άλλα δε κατέχει προς πώληση στο κείμενο στην και επι της οδού κατάστημά της, θέσασα επ' αυτών το όνομα της (.....) με μαύρο μαρκαδόρο, αν και γνώριζε καλώς, ότι τα ανωτέρω έργα είναι πρωτότυπα πνευματικά δημιουργήματα της ανωτέρω μηνύτριας και έργα εφηρμοσμένης τέχνης, προσβάλλοντας τοιούτοτρόπως τα δικαιώματα της άνω μηνύτριας επί των ανωτέρω έργων, ως πνευματικής δημιουργού αυτών, καίτοι αυτό απαγορεύεται". Δέχτηκε, μάλιστα, το Εφετείο, ότι οι φόρμες των ανωτέρω αντικειμένων "κατασκευάστηκαν στο εργαστήριο της κατηγορουμένης από την επίβλεψη της πολ.ενάγουσας, η οποία από το Μάιο του 2003 επισκεπτόταν επί μήνες για το σκοπό αυτό τρεις φορές την εβδομάδα το εργαστήριο, με σχέδια δικά της, τα οποία προσκόμισε και ήταν σε φυσικό μέγεθος (1 προς 1) και με βάση τα οποία υποδείκνυε στο χειριστή του τροχού (τροχατζή) τη μορφή που ήθελε να λάβουν τα έργα της, ενώ έκανε γνωστή στην κατηγορουμένη και το προσωπικό της ολόκληρη τη σειρά του επιθυμητού χρωματολογίου. Ειδικότερα, η πολ.ενάγουσα επέλεξε τις αποχρώσεις συνήθως δύο χρωμάτων ανά έργο, τα οποία αναμείγνυε μεταξύ τους κατά συγκεκριμένο τρόπο, καθορίζοντας ποίο έπρεπε να είναι το κυρίαρχο χρώμα, έτσι ώστε να δημιουργούνται διάφορα εφφέ, όπως το πορτοκαλί με το μπέζ, πράσινο-λαδί με αποχρώσεις, καφέ, γάλαζιο-πετρόλ κλπ. Η μορφοποίηση ολοκληρώθηκε κατά τον Οκτώβριο 2003 και ακολούθως άρχισε η εκτέλεση παραγγελιών των ανωτέρω έργων για λογαριασμό της πολ.ενάγουσας". Στη συνέχεια δέχτηκε το Εφετείο, ότι, "εφόσον κάποιος γνωρίζει τα εν λόγω έργα της πολ.ενάγουσας, είναι σε θέση να τα αναγνωρίσει, οπουδήποτε τα ξαναδεί, διότι συνιστούν ξεχωριστά και σαφώς διακρινόμενα ως προς τη μορφή τους έργα, στα οποία έχει αποτυπώσει την προσωπικότητά της και έχει δώσει στοιχεία της δικής της έμπνευσης αναγόμενα κυρίως στον τρόπο και της λεπτομέρειες της κατασκευής τους, τις διαστάσεις, τη μίξη των χρωμάτων και στην κατά περίπτωση χρηστικότητα τους. Τα στοιχεία αυτά προσδίδουν στα έργα της αισθητικό περιεχόμενο και μοναδικότητα στην έκφραση και στη συνθετική διαμόρφωση και τα καθιστούν εξατομικευμένα στατιστικώς και πρωτότυπα...." Ακολούθως, κήρυξε ένοχη την κατηγορουμένη της αξιόποινης πράξης της παράβασης του άρθρου 66 παρ.1 του ν.2121/1993 κατ' εξακολούθηση και της επέβαλε φυλάκιση 12 μηνών και χρηματική ποινή 2000 ευρώ και ανέστειλε την ποινή της φυλάκισης των 12 μηνών για τρία χρόνια. Με αυτά που δέχτηκε το Εφετείο για την ενοχή της αναιρεσείουσας στην παραπάνω πράξη, διέλαβε στην προσβαλλόμενη απόφασή του την κατά τα άνω απαιτούμενη ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία, αφού εκθέτει σε αυτή με σαφήνεια, πληρότητα και χωρίς αντιφάσεις ή λογικά κενά, όλα τα πραγματικά περιστατικά, που απαρτίζουν το παραπάνω έγκλημα, τις αποδείξεις από τις οποίες συνήγαγε τα περιστατικά αυτά και τις σκέψεις με βάση τις οποίες υπήγαγε τα περιστατικά αυτά στις ουσιαστικές ποινικές διατάξεις των άρθρων 26 παρ.1α, 27, 98,99 του ΠΚ και 66 παρ.1 του ν.2121/1993, τις οποίες ορθά ερμήνευσε και εφάρμοσε, χωρίς να τις παραβιάσει ούτε ευθέως, ούτε εκ πλαγίου, και να στερήσει έτσι των απόφασή του νόμιμης βάσης. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα και αναφορικά με τις επί μέρους αιτιάσεις της αναιρεσείουσας το Εφετείο με σαφή και εμπεριστατωμένη αιτιολογία δέχτηκε για τις φόρμες των ανωτέρω αντικειμένων, ότι εμπίπτουν στην έννοια του έργου τέχνης-κατ' άρθρο 2 παρ.1 του ν.2121/1993-ότι ανήκουν στην αρχική δημιουργό τους πολιτικώς ενάγουσα- κατ' άρθρο 1 παρ.1 του ίδιου ν.2121/1993-και ότι τυγχάνουν της προστασίας του νόμου, που απαγορεύει-χωρίς τη δική της άδεια-την αντιγραφή,

αναπαραγωγή, κατοχή και διανομή τους προς τρίτους (άρθρο 66 παρ.1 ίδιου ν.2121/1993). Πιο συγκεκριμένα το Εφετείο αιτιολογημένα δέχτηκε, ότι οι φόρμες των πιο πάνω αντικειμένων είναι πρωτότυπα έργα τέχνης της πολιτικώς ενάγουσας, γιατί κατασκευάστηκαν με την προσωπική συμβολή της, δηλαδή με τα διακριτικά πιο πάνω γνωρίσματα που αυτή εμπνεύστηκε και προσέδωσαν στα αντικείμενα αισθητικό περιεχόμενο και μοναδικότητα στην έκφραση και στη συνθετική διαμόρφωση που τα ξεχωρίζουν από άλλα παρεμφερή αντικείμενα του ίδιου σκοπού και μάλιστα τέτοια μορφή σε αυτά, ώστε αυτός που τα έχει δει "είναι σε θέση να τα ξεχωρίσει οπουδήποτε τα ξαναδεί", δεδομένου ότι τα διακριτικά αυτά γνωρίσματα που εμπνεύστηκε η πολιτικώς ενάγουσα καθιστούν τα αντικείμενα ξεχωριστά και σαφώς διακρινόμενα ως προς τη μορφή τους, ως έχοντα δώσει η πολιτικώς ενάγουσα στις φόρμες των αντικειμένων αυτών τη δική της έμπνευση και αποτυπώσει την προσωπικότητά της. Δεν χρειαζόταν δε, κατά την έννοια της διάταξης του άρθρου 2 παρ.1 του ν.2121/1993, ρητή μνεία, όσον αφορά τις φόρμες "για διαφορά αυτών με την καθημερινότητα" ώστε να χαρακτηριστούν πρωτότυπα έργα τέχνης, αλλά αρκεί το ότι το Εφετείο δέχτηκε-και ορθά-ότι με βάση τα γενόμενα δεκτά ανωτέρω περιστατικά, οι φόρμες είναι πρωτότυπα πνευματικά δημιουργήματα "έργα τέχνης" ως αρχικής δημιουργού αυτών πολιτικώς ενάγουσας (άρθρο 1 παρ.1 ν.2121/1993).

Επομένως, οι πρώτος και τρίτος λόγοι αναίρεσης από το άρθρο 510 παρ.1 στοιχ.Δ` του ΚΠοινΔ, με τους οποίους προβάλλεται η έλλειψη της ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας της προσβαλλόμενης απόφασης, πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι. Όλες οι λοιπές αιτιάσεις, σε σχέση με τους ίδιους λόγους αναίρεσης, πλήττουν εμμέσως και συγκαλυμμένα την ανέλεγκτη αναιρετικά περί τα πράγματα εκτίμηση του Δικαστηρίου της ουσίας και πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτες. Εξάλλου, εάν το κατ` έφεση δικάζον δικαστήριο δεχτεί πραγματικά περιστατικά, πέραν των με την έγκληση καταγγελλθέντων, χωρίς όμως να μεταβάλλεται ο ποινικός χαρακτήρας της πράξης ή το πλαίσιο ποινής, δεν δημιουργείται λόγος αναίρεσης από το άρθρο 510 παρ.1 στοιχ.Η` του ΚΠοινΔ για υπέρβαση εξουσίας, αφού δεν μεταβάλλεται η πράξη που καταγγέλθηκε με την έγκληση και ασκήθηκε ποινική δίωξη και το για την πράξη αυτή δεδικοασμένο (άρθρο 57 ΚΠοινΔ).

Συνεπώς, ο δεύτερος λόγος αναίρεσης, από το άρθρο 510 παρ.1 στοιχ.Η` του ΚΠοινΔ, με τον οποίο προβάλλεται ότι το Τριμελές Εφετείο που δίκασε κατ` έφεση υπερέβη την εξουσία του, διότι, πέραν των καταγγελλθέντων με την έγκληση, ήτοι της αντιγραφής και αναπαραγωγής των φορμών και των πιο πάνω αντικειμένων, επεκτάθηκε και στην τεχνολογία και στο υάλωμα και στο χρωματισμό αυτών, πρέπει, ως μη ιδρυόμενος ο λόγος αυτός με βάση τα προβαλλόμενα περιστατικά αυτά, αφού εξαιτίας αυτών δεν μεταβλήθηκε η πράξη που καταγγέλθηκε και ασκήθηκε δίωξη και κηρύχθηκε ένοχη και καταδικάστηκε η κατηγορουμένη ούτε το πλαίσιο ποινής, να απορριφθεί ως απαράδεκτος.

Μετά ταύτα, εφόσον δεν υπάρχει άλλος λόγος αναίρεσης προς έρευνα, πρέπει να απορριφθεί η κρινόμενη αίτηση αναίρεσης και να καταδικασθεί η ανααιρεσείουσα στη δικαστική δαπάνη της παραστάσας ως πολιτικής ενάγουσας, κατά τα διαλαμβανόμενα ειδικότερα στο διατακτικό, και να επιβληθούν σ` αυτήν-ανααιρεσείουσα-τα δικαστικά έξοδα (άρθρο 583 παρ.1 ΚΠοινΔ).

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 20-12-2010 αίτηση-δήλωση της Α. Γ., για αναίρεση της 9259/15-10-2010 και 19-10-2010 απόφασης του Β` Τριμελούς Εφετείου Πλημμελημάτων Αθηνών.

Καταδικάζει την αναιρεσείουσα στη δικαστική δαπάνη της παραστάσας ως πολιτικώς ενάγουσας, , που ανέρχεται σε πεντακόσια (500) ευρώ. Και Επιβάλλει στην αναιρεσείουσα τα δικαστικά έξοδα, που ανέρχονται σε διακόσια πενήντα (250) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 25 Ιουλίου 2011.

Δημοσιεύθηκε στην Αθήνα σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στις 28 Ιουλίου 2011.

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ